

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-01960
Otsuse kuupäev 25.06.2026
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Elektrilevi OÜ (11050857)

Tarbija nõue Kahju hüvitamine summas 7713,79 eurot

Resolutsioon:

Jätta tarbija avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult T4arbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis 15.12.2022 kauplejaga võrgulepingu nr 6981426508/3, mille alusel lubas osutada nõutele vastavat võrguteenust. Kaupleja ei osutanud teenust nõuetekohaselt, 12.10.2025 toimus elektrikatkestus, mille tulemusena kahjustus tarbija varana Viesmanni gaasikatel ja Miele veinikülmik. Tarbija kandis kahju, milline koosnes gaasikatla paranduskuludest 800 eurot ja veinikülmiku väärtuse hüvitisest 6913,99 eurot, kahju kokku 7713,79 eurot. Tarbija esitas kauplejale kahjunõude, millise kaupleja jättis põhjendamatult rahuldamata. Tarbija vaidlustas kaupleja tüüptingimuse punkti 11.17, millisele tuginedes jättis kaupleja tarbija nõude rahuldamata.

Tarbija soovib kaupleja poolt kahju hüvitamist kokku summas 7713,79 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles nõudele vastu paludes see jätta rahuldamata. Kaupleja ei ole lepingutingimusi rikkunud ega tarbijale kahju põhjustanud. Tarbija esitatud kahjunõude avalduse kohaselt toimus sündmus 2025.a novembris, kuid sellel kuul ei toimunud tarbimiskoha arvesti väljavõtte kohaselt toitega seotud liinidel ega alajaamas ühtegi elektririket, -katkestust ega normaalolukorrast kõrvalekallet registreeritud. Tarbija tarbimiskohas toimus elektrikatkestus 12.10.2025 kell 21.28 kuni 22.38, kuid sellega kaasnenud võrguühenduse katkestus ei ole käsitatav võrgulepingu rikkumisena. Elektrikatkestus kestis kokku 1 tund ja 10 minutit, rike parandati operatiivselt samal päeval ning normaalskeem taastus. Kaupleja ei rikkunud 12.10.2025 võrgulepingut,

elektrikatkestus ei põhjustanud võrgus pinge väljumist normaalpinge vahemikust. Tarbija ei ole tõendanud kahju tekkimist ega selle põhjustamist kaupleja poolt lepingutingimuse rikkumise tõttu.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Tarbijavaidluste komisjoni pädevuses on lahendada tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid tarbija algatatud tarbijavaidlusi (TKS § 40 lg 3). Komisjon tuvastas, et pooled sõlmisid võrgulepingu, tarbija nõue tuleneb sellest lepingust.

Võlaõigusseadus (VÕS) § 8 lg 2 kohaselt on leping lepingupooltele täitmiseks kohustuslik. VÕS § 76 lg 1 tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. VÕS § 100 kohaselt on kohustuse rikkumine võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine. VÕS § 101 lg 1 p 3 sätestab, et kui võlgnik on kohustust rikkunud, võib võlausaldaja nõuda kahju hüvitamist.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas kaupleja rikkus võrgulepingut ja kas kaupleja põhjustas lepingurikkumisega tarbijale kahju tekkimise. Tarbija vaidlustas kaupleja tüüptingimuste punkti 11.17 kehtivuse, hilisemalt vaidlustas tarbija ka punktide 4.11 ja 11.9 kehtivuse.

Tüüptingimuste punktide 11.17, 4.11 ja 11.9 kehtivuse vaidlustused. Pooled ei vaidle selle üle, et sõlmitud võrgulepingule laienevad kaupleja tüüptingimustena Elektrilevi OÜ võrgulepingu tüüptingimused madalpingel kuni 63 A, millised olid VÕS § 37 lg 1 kohaselt muutunud lepingu osaks. Kaupleja keeldus sellele punktile tuginedes tarbija kahjunõude rahuldamisest. Tarbija selgitustel on p 11.17 kehtetu, kuna see välistab ebamõistliku tingimusena kaupleja poolt kahju hüvitamise. Komisjon analüüsis vaidluse asjaolusid ja korraldas vaidlevatele pooltele 18.05.2026 istungi selleks, et vaadata koos pooltega läbi tarbija poolt vaidlustatud tüüptingimuste p 11.17 kehtivus.

Tüüptingimuste p 11.17 reguleerib vastutust kohustuse rikkumise eest ja näeb ette, et võrguettevõtja ei hüvita tüüptingimuste punktis 4.11. nimetatud juhtudel elektriseadmete või -tarvitite kahjustumise tõttu tekkinud kahju kiirete pingemuutuste korral, sh toitepinge lohud, mis ei ole tingitud võrguettevõtja tahtlusest või raskest hooletusest ning ei ole tuvastatud põhjuslikku seost nende vahel. Tüüptingimuste 4.11 kohaselt võtavad pooled arvesse, et elektrivõrgus võivad esineda kiired pingemuutused, sh toitepinge lohud, mida ei ole võimalik mõistlikkuse põhimõttest lähtudes vältida ning mis võivad põhjustada häireid ostja elektriseadmete ja -tarvitite töös või põhjustada elektriseadmete ja tarvitite kahjustumist.

Tarbija ei osalenud istungil, kaupleja selgitas istungil, et tüüptingimuste punkti 11.1 kohaselt on vastutuse aluseks võrgulepingus sätestatud kohustuse rikkumine. Kaupleja ei ole võrgulepingut rikkunud, seetõttu ei kohalda kaupleja kahjunõude rahuldamata jätmisel punkti 11.17, vaid ta kohaldab üldise vastutuse alusena punkti 11.9.

Kuna kaupleja ei tuginenud tarbija kahjunõude rahuldamata jätmisel enam tüüptingimuste punktidele 11.17, ei kujunda komisjon selle punkti kehtivuse osas oma seisukohta. Komisjon märgib siiski, et punkt 11.17 reguleerib juhtumit, kus elektrivõrgus võivad esineda kiired pingemuutused, sh toitepinge lohud, millised võivad põhjustada tarvitite kahjustumist. Tingimuse kohaselt kaupleja ei

vastuta selle kahju eest, kui see ei ole tingitud tema tahtlusest või raskest hooletusest ning kui ei ole tuvastatud põhjuslikku seost nende vahel. Tarbija vaidlustas selle punkti kehtivuse tuginedes enda arvamusele, et selline välistus peab olema tarbijat ebamõistlikult kahjustav. Kuid antud juhul ei ole pelgalt tarbija väide piisav. Üldteadaolevalt allub elektrivoolu liikumine füüsikaseadustele. Elektrivõrgus tähistavad kiired pingemuutused (pingetõuked ehk pingelohud) pinge efektiivväärtuse lühiajalisi kukkumisi või tõuse. Tegemist on elektri füüsikalise omadusega ning kumbki lepingupool ei saa neid muutusi täielikult ära hoida. Tarbija ei ole esitanud ekspertarvamust, millise kohaselt saaksid pooled siiski kiired pingemuutused täielikult ära hoida.

Kaupleja kinnitusel tugines ta tarbija kahjunõude rahuldamata jätmisel tüüptingimuste punktile 11.9. Tarbija esitas 25.05.2026 seisukohas uue vastuväite selgitades, et ka tüüptingimuste punktid 4.11 ja 11.9 on sõnastatud ebaselgelt, need kahjustavad tarbijat ning neid tuleks tõlgendada VÕS § 39 kohaselt tarbija kasuks. Komisjon analüüsis mõlemat tingimust.

Tüüptingimuste punktis 4.11 kinnitasid pooled teadmist, et elektrivõrgus võivad esineda kiired pingemuutused, sh toitepinge lohud, mida ei ole võimalik mõistlikkuse põhimõttest lähtudes vältida ning mis võivad põhjustada häireid ostja elektriseadmete ja -tarvitite töös või põhjustada elektriseadmete ja tarvitite kahjustumist. Ostjal on võimalik oma elektriseadmeid ja tarviteid kiirete pingemuutuste eest kaitsta, paigaldades elektripaigaldisse vastavad kaitse- või lisaseadmed.

Tarbija ei selgitanud täpsemalt, milles seisneb punkti 4.11 ebaselgus. Komisjon selgitas punkti 11.17 osas, et elektrivoolu liikumine allub füüsikaseadustele, tarbija vaidlustatud punkt 4.11 kordab sama põhimõtet. Tarbija ei ole selgitanud, kuidas saaks elektrivõrgus pingemuutusi täielikult ära hoida, ka ei ole tarbija esitanud ekspertarvamust, millise kohaselt elektrivoolu pingemuutustele laienevad füüsikaseadused enam ei kehti. Komisjon ei tuvastanud, et tüüptingimuste punkt 4.11 on ebaselge või tarbijat ebamõistlikult kahjustav.

Tüüptingimuste p 11.9 sätestab mõlema lepingupoolle vastutuse alused nähes ette, et üks pool hüvitab teisele poolele üksnes võrgulepinguga sätestatud kohustuste rikkumisega põhjustatud otsese varalise kahju. Otseseks varaliseks kahjuks on ka kohustuse rikkumise tõttu võrgu või selle osa, sh mõõtesüsteemide kahjustuste kõrvaldamisega ja/või ümberehitamisega seotud kulud. Kohustuste rikkumisega põhjustatud muu kahju, sh mittevaraline kahju ja saamata jäänud tulu, hüvitamisele ei kuulu, välja arvatud juhul, kui kohustust rikuti tahtlikult või raske hooletuse tõttu. Hüvitamisele mittekuuluvaks muuks kahjuks loetakse ka kahju, mis tekib teisele poolele tema poolt tehtud tehingu alusel, s.h hüvitis või leppetrahv, mille teine pool peab maksma oma lepingupartnerile võrgulepingust tulenevate kohustuste rikkumise tõttu. Pool peab tekkinud kahjust teadasaamisest mõistliku aja jooksul teatama teisele poolele kahju suuruse ja kahju hüvitamise aluse ning esitama kahju olemasolu ja suurust tõendavad dokumendid.

Tarbija väitel on vaidlustatud punkt 11.9 ebaselge, see kahjustab tarbijat ning seda tuleks tõlgendada VÕS § 39 kohaselt tarbija kasuks. Kaupleja on monopoolne teenusepakkuja, kellel puudub konkurents piirkonnas ning kellest tarbijal ei ole võimalik loobuda. Selline positsioon toob kaasa suurema hoolsuskohustuse tarbijate ees.

Komisjon ei nõustu tarbijaga. Tüüptingimuste p 11.9 sätestab lepingupoolte vastutuse üldised alused. Komisjon nõustub kaupleja 05.06.2026 vastuses toodud seisukohaga, et vastutuse tingimus kohaldub mõlemale poolele nähes ette, et kumbki lepingupool hüvitab teisele poolele üksnes võrgulepinguga sätestatud kohustuste rikkumisega põhjustatud otsese varalise kahju. Tingimus ei

ole tarbija suhtes ebaõiglane. Komisjon ei tuvastanud, et tüüptingimuste punkt 11.9 on ebaselge või tarbijat ebamõistlikult kahjustav.

Komisjon ei tuvastanud tarbija poolt vaidlustatud tüüptingimuste punktide 4.11 ja 11.9 kehtetust.

Komisjon kontrollib järgnevalt tarbija kahju hüvitamise nõuet. Tarbija asjaolude kohaselt rikkus kaupleja võrgulepingut tekitades rikkumisega 12.10.2025 voolukatkestuse, mille tulemusena tarbija gaasikatel ja veinikülmik kahjustusid. Tarbimiskohas oli 12.10.2025 kell 21.28 kuni kell 22.38 ühe faasi katkestus sulavkaitsme rakendumise tõttu. Tarbija hinnangul on kaupleja selle eest vastutav. Tarbija liitumiskilbil asub 40 A peakaitse, kuid jaotuskilbis oli 12.10.2025 juhtumi ajal 32 A kaitse, kaupleja paigaldas alles 24.03.2026 tugevama 50 A kaitse. Kaupleja on jätnud oma tõendamiskoormuse täitmata. Kuigi kaupleja väitel oli nii 12.10 kui ka 19.10.2025 tavapärasest suurem koormus, ei ole kaupleja seda tõendanud. Kaupleja on esitanud elektritarbimise andmed üksnes 15-minutiliste intervallide kaupa, kuid kaupleja ei ole tõendanud, et mis kell täpselt koormus suurenes. Kaupleja väitel võis tarbija põhjustada ülekoormusega elektrikatkestuse, kuid kaupleja ei ole tõendanud, milline tarbija seade võis sellist koormust põhjustada.

Tarbija tõendab kahju tekkimist ja selle suurust järgmist tõenditega: 1) tarbija esitas gaasikatla osas Medigo OÜ 02.12.2025 arve nr B25277 automaatika vahetuse kohta summas 800 eurot. Medigo OÜ koostas arvamuse, mille kohaselt teatas tarbija neile 24.11.2025 gaasikatla rikkest. Arvamuse kohaselt põhjustas rikke ilmselt mittestabiilne pinge elektrivõrgus; 2) tarbija esitas veinikülmiku osas 23.01.2026 Miele SIA Eesti Filiaali poolt koostatud defekteerimisakti, millise kohaselt „...tuvastati, et rikke põhjuseks on kinnikiilunud kompressor. On võimalik, et lisaks on probleem on kompressori käivituselektroonikaga, sest kliendi sõnul on hoones olnud laialdane elektrihäire. Kahjuks pole võimalik külmikut korda teha, sest sellele mudelile sobivat kompressorit pole enam võimalik hankida.“ Antista AS 24.01.2026 müügipakkumise MP26-1000061 kohaselt maksab uus veinikülmik koos transpordi ja vana toote utiliseerimisega kokku 6913,99 eurot. Tarbija kahju kokku on 7713,99 eurot. Tarbija tugineb kahjunõudes VÕS §-dele 103 ja 127.

Tarbija esitas kauplejale 26.01.2026 kahjunõude avalduse märkides, et sündmus toimus 2025.a novembris, millal järsku kadus teine faas ning kahjustada said gaasikatla küttesüsteem ja veinikülmik.

Kahju hüvitamise nõuete osas on Riigikohus korduvalt selgitanud, et kahjunõude esitajal (antud juhul tarbijal) lasub kohustus oma nõuet ja selle eeldusi tõendada. Üksnes kõigi eelduste tõendamine võimaldab kahju hüvitamise nõuet tõendada. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 2-20-9824 otsuse p 15, et kahju hüvitamist saab nõuda siis, kui on täidetud järgmised eeldused: võlgnik on lepingut rikkunud (VÕS § 115 lg 1); võlgnik vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1); võlausaldajale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128); kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2); kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena võlgnikule lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3); rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4). Riigikohtu selgitustel juhul, kui kasvõi üks eeldus jääb nõude esitaja poolt tõendamata, jääb kahjunõue rahuldamata.

Komisjon selgitab, et tarbija tugineb nõudes põhjendamatult VÕS §-le 103 väites, et tõendamiskoormus lasub kauplejal. VÕS § 103 reguleerib vääramatu jõu asjaolu esinemise tõttu rikkumise vabandatavust. Vääramatu jõud on asjaolu, mida võlgnik ei saanud mõjutada ja

mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta lepingu sõlmimise või lepinguvälise kohustuse tekkimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks. Antud juhul pooled ei kahtle, et 12.10.2025 katkestuse võis põhjustada pingemuutus, milline asjaolu ei ole kummalegi poolele üllatuslik. Mõlemad pooled olid pingemuutuste esinemisega kursis ja mõlemad pooled said ja pidid sellega ka arvestama. Pingemuutus ei ole vääramatu jõu asjaolu ja see ei vabasta tarbijat kui kahjunõude esitajat temal lasuvast tõendamiskoormusest.

Komisjon kontrollis kahju hüvitamise nõude esimese eelduse esinemist, milliseks on kaupleja poolt lepingutingimuste rikkumine (VÕS § 115 lg 1).

Kaupleja selgitustel osutab ta tarbijale võrguteenuseid tüüptingimuste punkti 3.1 kohaselt võrgulepingus ja tüüptingimustes sätestatud tingimustel, kaupleja ei ole neid tingimusi rikkunud ja on tarbijale osutanud kokkulepitud kvaliteediga võrguteenust.

Komisjon kontrollis võrguteenuse nõuetele vastavust. Pooled ei vaidle selle üle, et tarbimiskohas oli 12.10.2025 elektrikatkestus ajavahemikul kell 21.28 kuni kell 22.38, katkestuse kestus oli 1 tund ja 10 minutit. Kaupleja tüüptingimuste punkti 3.4 kohaselt määratakse võrguteenuste kvaliteedinõuded majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega nr 42 “Võrguteenuste kvaliteedinõuded ja võrgutasude vähendamise tingimused kvaliteedinõuete rikkumise korral”. Selle määruse § 4 reguleerib elektrivarustuse kindluse nõudeid kehtestades rikestest või muudel põhjustel toimunud katkestuse korral elektrivarustuse taastamise aja ning ühe tarbimiskoha kohta aastas lubatud katkestuste kestuse.

Kui tüüptingimustes viidatud määrus kehtestab elektrikatkestuste lubatud kestuse, siis see tähendab, et määrusega kehtestatud aja piires toimunud katkestused ei ole lepingutingimuse rikkumine. Antud juhul ei ületanud katkestuse kestus määrusega nr 42 kehtestatud katkestuse kestust, seega kaupleja ei rikkunud 12.10.2025 1 tunni ja 10 minuti pikkuse katkestusega lepingutingimust.

Kaupleja tüüptingimuste punkti 3.5 järgi kohaldatakse aeglaste pingemuutuste osas Eesti Standardit EVS-EN 50160 “Elektrijaotusvõrkude pinge tunnussuurused”, tagades normaaltalitusel liitumispunktis pinge vastavuse standardile aeglaste pingemuutuste osas. Standard EVS-EN 50160 toob välja üksikute kiirete pingemuutuste ja muude pingesündmuste nagu toitepinge lohud/muhud nende esinemise võimalikkuse, kuid ei sätesta nende suhtes normina käsitatavaid pidesuursusi. Kiirete pingemuutuste osas ei ole konkreetseid piirväärtusi sätestatud, sellel põhjusel ei ole üksnes pingemuutuste esinemise tõttu võimalik kauplejapoolset rikkumist tuvastada. Lisaks tuleb pingemuutuste osas arvestada, et need kuuluvad elektri füüsikaliste omaduste juurde.

Kaupleja vastutab pingemuutuste eest kuni liitumispunktini, seal edasi vastutab iga tarbija oma tarbimiskohas toimuva eest. Kaupleja on tõendanud, et 12.10.2025 ei esinenud teistes lähedalasuvates tarbimiskohtades mingeid katkestusi. See asjaolu viitab, et katkestuseni viinud põhjus võib olla seotud tarbimiskohas toimunuga või seal võrku lülitatud seadmetega. Kaupleja on tõendanud, et tarbijal esines 2025.a oktoobrikuus kahel korral 12.10. ja 19.10 tavapärasest oluliselt erinev elektritarbimine: 12.10 oli vahetult enne katkestust tarbimismaht enam kui 39 A, 19.10 ületas maht 40 A. Tarbija väitel lasus kauplejal kohustus tõendada, millised tema seadmed võisid põhjustada tarbimise olulist suurenemist. Tarbija väide ei ole põhjendatud, kuna kaupleja ei vastuta tema tarbimiskohas toimunu eest. Kauplejal ei lasu kohustust tõendada, millised seadmed

oli tarbija oma tarbimiskohas vooluvõrku lülitanud. Tarbijal lasus kohustus tõendada, millised seadmed ta 12.10.2025 võrku lülitas. Tarbija seda teinud ei ole.

Teatavaks tehtud asjaolude alusel ei tuvastanud komisjon ka tarbija poolt esile toodud jaotuskilbis olnud 32 A kaitse mõju. Pooled sõlmisid lepingu 2022 aastal ja see kaitse sobis kuni 2025.a oktoobrini, tarbijal puudusid sellel perioodil kauplejale 32 A kaitse osas etteheited. Tarbija hakkas alles 2026.a kahjunõude vaidluse raames tegema kauplejale etteheiteid seoses kaitsega. Samas ei ole tarbija pidanud vajalikuks komisjonile selgitada, mis tema tarbimiskohas 12.10.2025 ja 19.10.2025 tegelikult juhtus, millised täiendavad seadmed ta võrku lülitas ja milline oli nende tarbimismaht. Kuna elektrivoolu pingemuutused on ettenähtavad, lasus ka tarbijal hoolsuskohustus rakendada oma seadmete kaitseks meetmeid, kuid tarbija ei ole selgitanud, milliseid kaitsemeetmeid on ta pingemuutuste vastu tarvitusele võtnud.

Komisjon leidis, et kogumis ei leia asjaoludega kaupleja poolt võrgulepingu tingimuste rikkumine tõendamist. Kuna kahju hüvitamise esmane eeldus on kaupleja poolt lepingtingimuse rikkumine, siis selle eelduse puudumise tõttu ei ole võimalik tarbija kahju hüvitamise nõuet rahuldada.

Komisjon märgib, et tarbija ei ole tõendanud ka muid kahju hüvitamise eeldusi, sh 1) kahju tekkimise aega. Tarbija väitel tekkis kahju juba 12.10.2025, kuid esmane tõendatud teade on gaasikatla osas alles 24.11.2025, veinikülmiku osas 23.01.2026; 2) põhjuslikku seost VÕS § 127 lg 4 kohaselt. Kuna tegelik kahjustumise aeg on teadmata, siis on ka tõendamata, et nimelt 12.10.2025 katkestus võis põhjustada gaasikatla ja veinikülmiku kahjustumise; 3) kahju suurust. Tarbija ei ole avaldanud gaasikatla ja veinikülmiku soetamise täpset aega, selgituste kohaselt võisid need olla soetatud 8-9 aastat tagasi. VÕS § 132 kohaselt kuuluks kahjustamise korral hüvitamisele kahjustumise hetkel olnud esemete väärtus arvestades kasutamisega kaasnevat väärtuse vähenemist. Tarbija ei ole tõendanud, et gaasikatel ja veinikülmik olid väidetava kahjustumise hetkel töökorras ega ka seda, et neil oli üldse hinnatavat väärtust.

Komisjon ei tuvastanud kaupleja poolt võrguteenuse kehtestatud kvaliteedi- ega muude nõuete rikkumist. Kuna VÕS § 115 lg 1 kohaselt on lepingust tuleneva kohustuse rikkumine kahju hüvitamise nõude põhieeldus, siis selle eelduse täitmata jätmine välistab nõude rahuldamise.

Tarbija kahju hüvitamise nõue ei ole põhjendatud, komisjon jättis selle nõude rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/